

530 98 FEB 21 1985
A114426

Arbeidsforskningsinstituttene

Arbeidsfysiologisk institutt - Arbeidspsykologisk institutt - Muskelfysiologisk institutt
Yrkeshygienisk institutt

Kontoradresse: Gydas vei 8, tlf. 02/46 68 50
Postadresse: P.b. 8149 Dep Oslo 1

Tittel: Analyse av løsemidler
Interkalibrering IX

Forfatter(e): Per E. Fjeldstad
Kari Ødegaard

Prosjektansvarlig: Cand. real. Per E. Fjeldstad

Prosjektmedarbeidere: Kari Ødegaard
Terje Nilsen

Utgiver (institutt): Avd. for organisk kjemi, Yrkeshygienisk institutt

Dato: 05.02.85

Antall sider:

ISSN:

0800-3777

Serie:

901/85

Sammendrag:

Det er foretatt en interkalibrering av kullrørsanalyser mellom et dansk, to svenske, to finske og seks norske laboratorier som analyserer løsemidler i arbeidsatmosfære. Prøvene ble laget ved YHI, som også har bearbeidet resultatene.

Komponentene: White spirit (Esso regulær), Solveso 100 og 1,1,1-trikloreten.

Resultatene tyder på at enkeltkomponenter lett "drukner" i multi-komponentanalyser, og at konsentrasjonen av white spirit underestimeres hos alle deltakende laboratorier.

ARBEIDSFORSKNINGSINSTITUTTENE
BIBLIOTEKET
Gydas vei 8
Postboks 8149 Oslo Dep. Oslo I

Stikkord:

Interkalibrering
Løsemiddelanalyse
Kullrør

Key words:

Interlaboratory trial
Solvent analysis
Charcoal tubes

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. SAMMENDRAG	3
2. INNLEDNING	4
3. MATERIALER OG METODER	5
3.1 Generelt	5
3.2 Deltagende laboratorier	5
3.3 Preparering av prøvene	6
3.4 Analysebetingelser	8
4. RESULTATER OG DISKUSJON	11
4.1 Behandling av analyseresultater	11
4.2 Samlet vurdering av resultatene	14

Vedlegg: Resultattabeller

1. SAMMENDRAG

Det er foretatt en interkalibrering av kullrørsanalyser mellom et dansk, to finske, to svenske og seks norske laboratorier som analyserer løsemidler i arbeidsatmosfære. Prøvene ble laget ved Yrkeshygienisk institutt, som også har bearbeidet resultatene. Det var utsendt prøver som var ment å simulere prøver fra grafisk industri.

Komponentene var White Spirit (Esso regulær), Solveso 100 og 1,1,1-trikloretan.

Denne interkalibreringen er den første der en ny prøvetaker for 100 parallellprøver benyttes. Resultatene tyder på at enkeltkomponenter lett "drukner" i multikomponentanalyser, og at konsentrasjonen av white spirit underestimeres hos alle deltakende laboratorier.

2. INNLEDNING

Yrkeshygienisk institutt er ved siden av å være landsdelslaboratorium for Østlands-området, også referanselaboratorium for Arbeidstilsynets landsdelslaboratorier ellers i landet. Oppgaven som referanselaboratorium medfører blant annet gjennomføring av interkalibreringer og kontrollanalyser for de laboratoriene som utfører rutineanalyser for Arbeidstilsynet.

Ved siden av de norske laboratoriene deltok også Arbejdsmiljøinstituttet i København, Arbetarskyddsstyrelsen i Stockholm, Institut för arbetshygien i Helsingfors, Yrkesmedicinska kliniken i Lund og Åbo Regioninstitutt för arbetshygien.

Interkalibreringer utføres 1 gang pr. halvår med en viss progresjon i vanskelighetsgrad. Det blir sendt ut kullrørsprøver som inneholder forskjellige løsemidler i kjente mengder. Ved tillaging tilstrebes simulering av reelle prøver fra arbeidsatmosfærer.

Arbeidet støttes av Nordisk Ministerråd under prosjektet "Samvirke mellom de yrkeshygieniske enhetene: Kvalitetskontroll av kjemiske analyser".

3. MATERIALER OG METODER

3.1 Generelt

For analyselaboratorier er det nødvendig å kjenne nøyaktighet og presisjon for analysemetodene som anvendes. Det er også viktig å oppdage systematiske feil eller feilidentifiseringer. Spesielt gjelder det laboratorier hvis analyse-svar kan gi grunnlag for offentlig pålegg.

Ut fra resultatene kan vi kunne finne ut:

1. Hvilken nøyaktighet og presisjon den anvendte metode har.
2. Om et laboratorium analyserer en eller flere komponenter "galt".
3. Om et laboratorium analyserer mer eller mindre presist enn de andre.
4. Ved sammenligninger finne ut hvor i analyseprosedyren man bør foreta forbedringer, dvs. utnytte erfaringer fra alle de deltagende laboratorier.
5. Om konkurransemomentet kan føre til økt analysekvalitet.

3.2 Deltagende laboratorier

Ved denne interkalibreringen ble prøver sendt ut den 27. juni 1984 til følgende laboratorier:

A: Arbeidsmiljøinstituttet, Baunegårdsvej 73, 2900 Hellerup, DK.

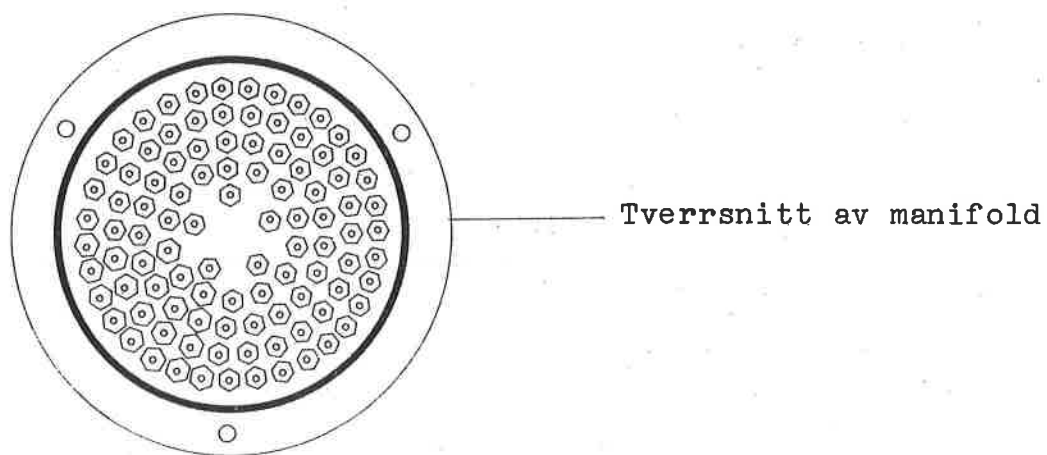
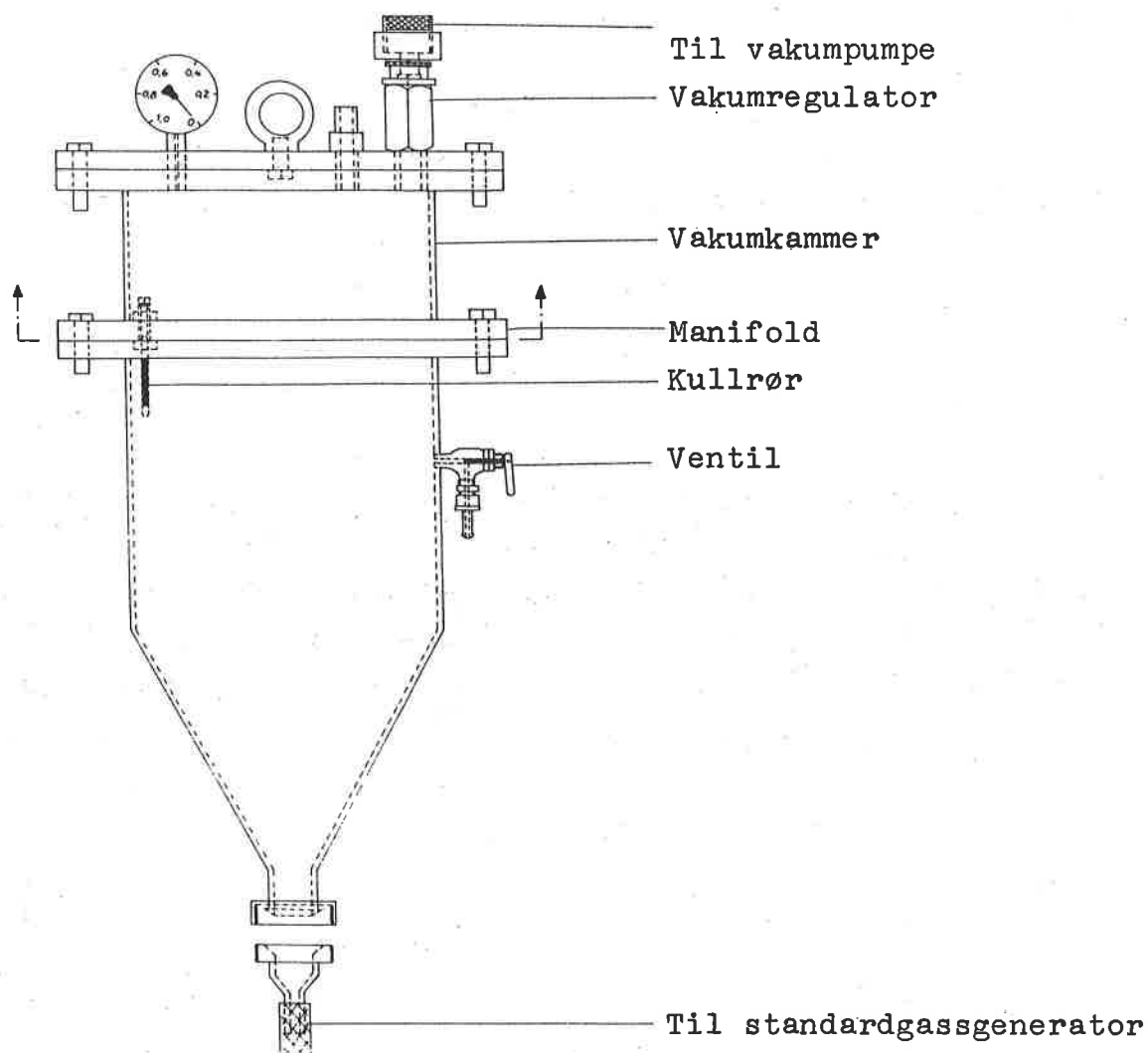
B: Telemark sentralsjukehus, Yrkesmedisinsk avdeling, Olavsgate 26, 3900 Porsgrunn.

- C: Arbeidstilsynet 8. distrikt, Postboks 2362, 5012 Solheimsvik.
- D: Yrkeshygienisk institutt, Postboks 8149 Dep, 0032 Oslo 1.
- E: SINTEF, 7034 Trondheim - NTH.
- F: Arbeidstilsynet 6. distrikt, Postboks 639, 4601 Kristiansand S.
- G: Arbetarskyddsstyrelsen, Arbetsmedicinska avdelingen, 171 84 Solna, Sverige.
- H: Arbeidstilsynet 11. distrikt, Postboks 214, 8501 Narvik.
- I: Institut för arbetshygien, Haartmaninkatu 1, 00290 Helsingki 29, Finland.
- J: Yrkesmedicinska laboratoriet, Lasarettet i Lund, Sverige.
- K: Åbo regioninstitutt för arbetshygien, Tavastgatan 10, 20500 Åbo 50, Finland.

3.3 Preparering av prøvene

Ved tillaging av kullrørsprøvene ble det benyttet en standardgassgenerator og en multi prøvetaker med 100 dyser tilpasset kullrør (se fig. 3.1). Standardgassgeneratoren arbeider etter følgende prinsipp: En væskeblanding med kjent sammensetning blir ved hjelp av en motordreven sprøyte tilført et oppvarmet fordampningskammer. Gjennom fordampningskammeret går en luftstrøm med kjent hastighet. Luften blandes godt og ledes til prøvetakeren hvor kullrørene er tilkoblet. Dysene i prøvetakeren er på forhånd kalibrert til kjente luftmengder/tid. Prøvene suges gjennom kullrørene ved hjelp av en pumpe.

Fig. 3.1 PRØVETAKER

De utsendte prøvene var ment å simulere prøver fra grafisk industri.

White spirit og lignende multikomponentblandinger vil lett kunne gjemme/dekke over stoffer som ellers finnes i arbeidsatmosfæren. Om og hvor godt laboratoriene klarer slike problemer skulle anskueliggjøres i denne interkalibreringen. Prøvene ble derfor preparert med en blanding av to kvaliteter white spirit og et klorert hydrokarbon som lett forsvinner blant white spirit-toppene.

3.4 Analysebetingelser

En av hensiktene med interkalibreringen var å sammenligne de rutinemessige analyseprosedyrene ved de forskjellige laboratoriene. Følgelig ble det ved utsendelsen av prøvene ikke anbefalt noen analysemetode, men laboratoriene er generelt oppfordret til å la prøvene gå inn i den normale analyserutinen. Både eluering av kullrørene og de gasskromatografiske betingelsene varierer en del. I tabell 3.1 finnes en oversikt over analysebetingelsene.

Tabell 3.1 - INTERKALIBRERING IX

Oversikt over eluerings- og analysebetingelser for de deltagende laboratorier

Laboratorium	GC	Detektor	Kolonner	Temp °C	Elueringsmiddel
A	HP-5840	FID	Forkolonne: 1 m 10% CW 1500 på Chrom W, AW 80/100 mesh Analysekolonne: 3 m 10% CW 1500 på Chrom W, AW 80/100 mesh	86	DMF
	HP-5720	FID	Forkolonne: 1,5 m 10% TCEP på Chrom P 60/80 mesh Analysekolonne: 2 m 12% DNP på Celite 100/120 mesh	89	DMF
C	Perkin-Elmer Sigma 4	FID	CW 400	80	CS ₂
			FFAP	125	
D	Carlo Erba Fractovap 2150	FID	10% TCEP på 80/100 PAW Chromosorb	90	DMF
			10% TCEP 80/100 Chrom PAW + 10% DNP 80/100 Chrom W-HP	90	

Laboratorium	GC	Detektor	Kolonner	Temp °C	Eluerings- middel
E	HP-5790	FID	10% SP-1000 på 80/100 supelcoport	100 i 4 min 16° C/ min til 160° C	CS ₂
F	Perkin- Elmer Sigma 3B	FID	10% Tris (2-cyano- ethoxy) propan på Chrom. P. AW. 60/80 mesh 10% carbowax 20 M på Supelcoport 80/100		DMF
G	Perkin- Elmer F-33		2 m PEG-400	80° C og 2° C/ min fra 60° C til 90° C	CS ₂
H			Peg 20 M Sp 2100 Sp 1000 FFAP	100	CS ₂
K			SP-1000, ID. 0.33 mm		DMF

4. RESULTATER OG DISKUSJON

4.1 Behandling av analyseresultater

De kvalitative analyseresultater finnes i tabell 4.1.

Det ble regnet ut en gjenfinningsprosent for de laboratorier som hadde funnet 1,1,1-trikloretan og som hadde oppgitt resultatet i alifatiske og aromatiske hydrokarboner.

Et laboratorium hadde oppgitt sitt svar i white spirit med 33% aromater, for dette laboratoriet regnet vi ut svaret i alifatiske- og aromatiske hydrokarboner, og videre gjenfinningsprosenten.

Et laboratorium har kun oppgitt sitt svar i white spirit, for dette er det regnet ut en gjenfinningsprosent ved å bruke summen av white spirit og Solveso 100 som 100%. Tilsvarende ble også utført der resultatet var oppgitt Tvättbensin.

Tabell 4.1 - INTERKALIBRERING IX

Tabell over kvalitativ analyse

Laboratorium	Komponenter	Oppgitt anvendt standard
A	1,1,1-trikloretan Alifatiske hydrocarboner Aromatiske hydrocarboner	
B	Står over	
C	1,1,1-trikloretan Alifatiske hydrocarboner Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-trikloretan Varsol 40 Solveso 100
D	1,1,1-trikloretan Alifatiske hydrocarboner Aromatiske hydrocarboner	
E	White spirit	Jotun Tynner nr. 2 17% - 20% aromater
F	1,1,1-trikloretan Alifatiske hydrocarboner Aromatiske hydrocarbener	Dearomatisert white spirit Solveso 100
G	White spirit med 33% aromater	Esso Varanolen 150 ⁰ - 200 ⁰ C

H	1,1,1-trikloretan Alifatiske hydrocarboner Aromatiske hydrocarboner	
I	Står over	
J	Står over	
K	Tvättbensin (TB-20186)	

4.2 Samlet vurdering av resultatene

Denne interkalibreringen er den første der prøvetakeren er tatt i bruk. Fordelen med denne er at alle kullrørprøver ble tatt samtidig under samme betingelser. Man benyttet derfor sjansen til å gi hvert laboratorium 5 parallelle prøver. Da dysene i prøvetakeren ikke er helt likt kalibrert vil også mengden stoff pr. kullrør være litt forskjellige, men luftkonsentrasjonen er den samme for alle prøver. Tabell 4.2 viser facittabell.

Tabell 4.2 - FACITTABELL

Oversikt over beregnede konsentrasjoner i ug komponent/l luft:

1,1,1-Tri-kloretan	White spirit (Esso regulær)	Solveso 100
67,2	295	65,4

eller omregnet i alifatiske- og aromatiske hydrocarboner:

1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
67,2	224	137

Den største vanskeligheten ved denne interkalibreringen var tydeligvis å identifisere 1,1,1-triklorethan. Det var 3 laboratorier som ikke hadde funnet denne. 4 laboratorier har klart å identifisere 1,1,1-triklorethan nær "faciten", dvs. $\pm 8,0\%$. Et laboratorium har funnet altfor høye verdier.

De fleste laboratorier (A, C, D, F og H) oppgir også resultatene i alifatiske og aromatiske hydrocarboner.

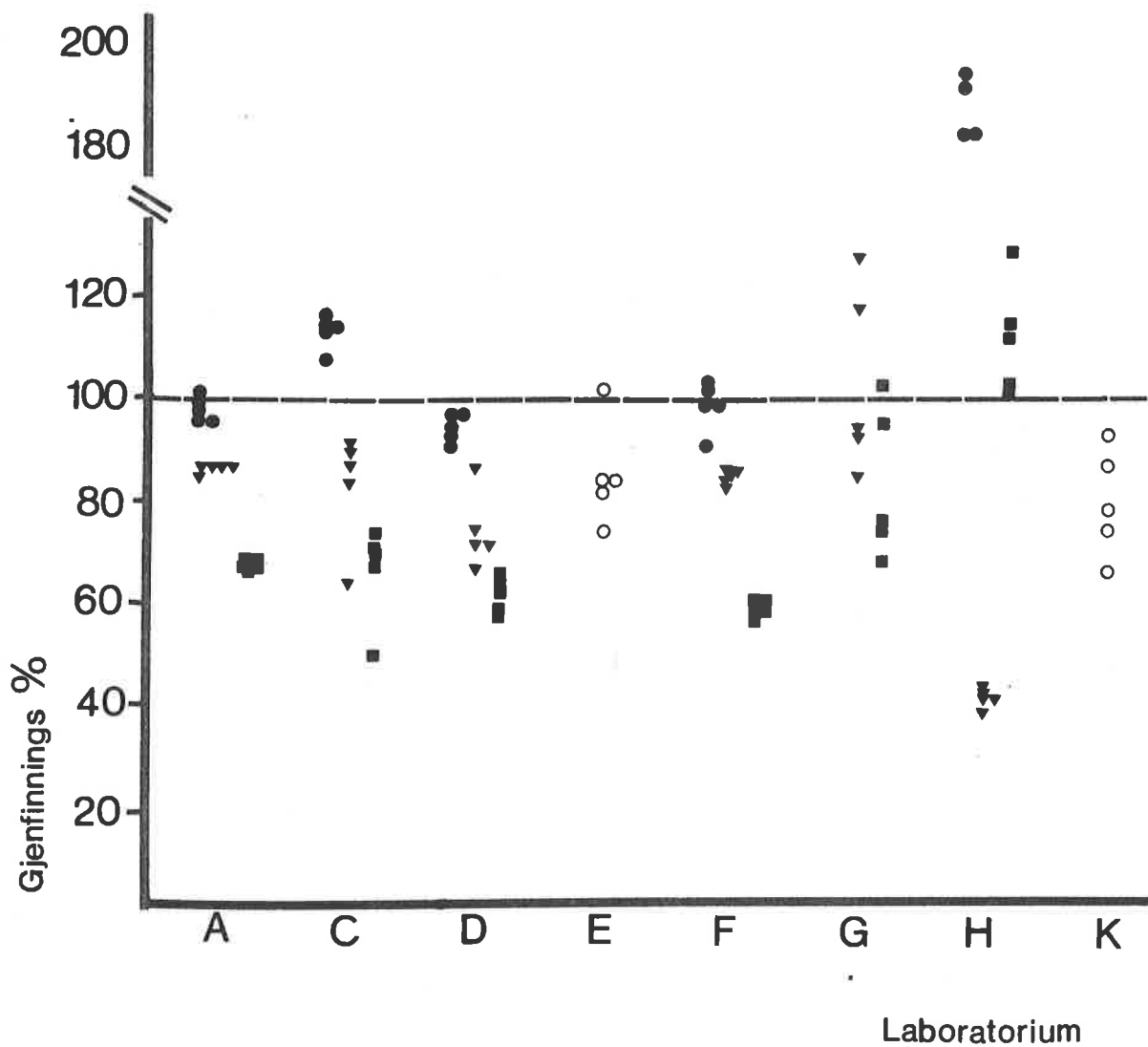
Laboratoriene E, G og K oppgir sine resultater i et samlet produkt, respektivt white spirit, white spirit (33% aromater) og Tvättbenzin TB-20186.

3 laboratorier valgte denne gangen å ikke utføre analysen.

Fig. 4.1 viser en samlet oversikt over alle resultatene gjengitt i gjenfinnings-%.

Fig. 4.1

SAMLET OVERSIKT OVER ALLE RESULTATENE GJENGITT I GJENFINNINGS-%

- : 1,1,1-Trikloretan
- : Aromatiske hydrocarboner
- ▼: Alifatiske hydrocarboner
- : White spirit

VEDLEGG**RESULTATTABELLER****A1.1 - A1.8**

Tabell A1.1

a) Analyseresultater for laboratorium A, datert 23.7.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør			Komponent i µg/l luft		
		1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	1,487	102	282	136	68,6	190	91,5
2	1,352	89,2	264	125	66,0	195	92,5
3	1,487	95,8	288	139	64,4	194	93,5
4	1,506	96,9	290	138	64,5	193	91,6
5	1,487	98,4	286	137	66,2	192	92,1

b) Gjenfinnings-Z

Prøve nr.	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	102,1	84,9	67,0
2	98,2	87,1	67,8
3	95,8	86,7	68,5
4	96,0	86,2	67,1
5	98,5	85,8	67,5

Tabell A1.2

a) Analyseresultater for Laboratorium C, datert 24.8.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør			Komponent i µg/l luft		
		1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	1,416	109	278	143	77,0	196	101
2	1,433	110	268	132	76,8	187	92,1
3	1,433	104	204	98,6	72,6	142	68,8
4	1,433	109	288	139	76,0	201	97,0
5	1,451	116	296	139	79,0	204	95,8

b) Gjenfinnings-%

Prøve nr.	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	114,6	87,6	74,0
2	114,4	83,6	67,5
3	108,0	63,4	50,4
4	113,1	89,8	71,1
5	117,6	91,2	70,2

Tabell A1.3

a) Analyseresultater for laboratorium D, datert 30.7.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør			Komponent i µg/l luft		
		1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	1,430	87,7	232	115	61,3	162	80,7
2	1,447	91,9	237	125	63,5	164	86,6
3	1,480	97,4	288	134	65,8	195	90,4
4	1,469	96,6	221	117	65,8	150	79,6
5	1,416	88,6	237	125	62,6	168	88,6

b) Gjenfinnings-%

Prøve nr.	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	91,2	72,3	59,1
2	94,5	73,3	63,4
3	97,9	87,1	66,2
4	97,9	67,0	58,3
5	93,2	75,1	64,9

Tabell A1.4

a) Analyseresultater for laboratorium E, datert 9.7.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør		Komponent i µg/l luft	
		White spirit		White spirit	
1	1,440	440		305	
2	1,368	370		370	
3	1,426	435		305	
4	1,451	390		269	
5	1,410	420		298	

b) Gjenfinnings-%

Prøve nr.	White spirit
1	84,6
2	102,7
3	84,6
4	74,6
5	82,7

Tabell A1.5

a) Analyseresultater for laboratorium F, datert 7.8.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør			Komponent i µg/l luft		
		1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	1,416	94,7	271	119	66,9	191	84,0
2*	1,307	80,6	242	110	61,7	185	84,2
3	1,406	97,5	257	111	69,3	183	78,9
4	1,346	93,8	260	111	69,7	193	82,5
5	1,416	93,4	267	115	66,7	189	81,2

* Alifater i kontrolldelen ca. 90 µg

b) Gjenfinnings-Z

Prøve nr.	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	99,6	85,3	61,5
2	91,8	82,7	61,7
3	103,1	81,8	57,8
4	103,7	86,2	60,4
5	99,3	84,5	59,5

Tabell A1.6

a) Analyseresultater for laboratorium G, datert 29.8.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør			Komponent i µg/l luft		
		1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	1,400		299	148		214	106
2	1,400		293	145		209	104
3	1,416		269	133		190	93,9
4	1,390		401	198		288	142
5	1,410		377	185		267	132

b) Gjenfinnings-%

Prøve nr.	1,1,1-Tri-kloretan	Aromatiske hydrocarboner	
		Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1		95,5	77,4
2		93,3	75,9
3		84,8	68,5
4		128,6	103,7
5		119,2	96,4

Tabell A1.7

a) Analyseresultater for laboratorium H, datert 16.8.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør			Komponent i µg/l luft		
		1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	1,383	219	131	194	158	94,7	140
2	1,352	166	120	210	123	88,8	155
3	1,430	185	144	226	129	101	158
4	1,398	172	133	199	123	95,1	142
5	1,416	185	139	250	131	98,9	177

b) Gjenfinnings-%

Prøve nr.	1,1,1-Tri-kloretan	Alifatiske hydrocarboner	Aromatiske hydrocarboner
1	235,1	42,3	102,6
2	183,0	39,7	113,6
3	192,0	45,1	115,8
4	183,0	42,5	104,0
5	194,9	44,2	129,7

Tabell A1.8

a) Analyseresultater for laboratorium K, datert 24.8.84

Prøve nr.	Luftvolum i liter	Komponent i µg/kullrør White spirit	Komponent i µg/l luft White spirit
1	1,416	334	235
2	1,374	367	267
3	1,232	385	313
4	1,352	448	331
5	1,331	371	279

b) Gjenfinnings-%

Prøve nr.	White spirit
1	65,5
2	74,1
3	86,8
4	91,8
5	77,4